

Gemilere binmeyecek miyiz?

Mehmet Alkan: “Ünlü bir prof., “Hac, umre ve Allah’a cihad maksatları dışında gemiye binmemizi yasaklayan” rivayeti (Ebu Davud) eleştiriyor. Gemiye binmeyecek miyiz? diyor. Cevap verilebilir mi?”

Hadis Hoyratlığı Bir Facia

Hadis hoyratlığından şikâyetçiyiz. Böyle hadis anlamak olmaz. Hadislere yazık demeyeceğim, o profların unvanlarına yazık! Kendi işlerini yapmıyorlar. Hadisçi olmadıkları halde hadisler hakkında ahkâm kesiyorlar. Kendi alanlarında dikkat çeken bir iş yapamamanın, zihin boşluğunun göstergesi... Kendilerini kendi sahalarında göstermelerini dileriz.

Hadisler alanı hadisçi olmayanların at oynatacakları bir alan değildir. Bu işin hesabı vardır. Eğer eleştirdiğin söz Hazret-i Peygambere (asm) ait ise, ilk hesabın Hazret-i Peygambere (asm) olacağı aşikârdır. Dahası, yalancı diye nitelediğin hadis imamları haklarını istemeyecekler midir? Dahası yanlış yönlendirilen ümmet hukukunu istemeyecekler midir? Kendi işini yapmak, başkasının işini yapıp tökezlemekten daha efdaldır. Kendi işinde hata yaparsan ders alırsın, kendine ait olmayan işte hatanı görmezsin. Duvara çarptığında iş işten geçmiş olur.

Tehlikelere Dikkat Çekilmiştir

Evet, Ebu Davud’un Süneni’nde şöyle bir rivayet vardır: Resulullah (asm) buyurdular ki: “Hac, umre veya Allah yolunda cihad maksatlarından başka gemiye binme! Zira denizin altında ateş, ateşin altında deniz vardır.” 1

Öncelikle bu hadisın zayıf olduğu söylenmiştir. İmam-ı Şafii, İmam-ı Buharî, El-Münzirî, Hattabî gibi âlimler bu hadiste sıhhat şartlarını görmeyenlerdendir.

Hattabî bu hadisın zayıf olduğunu söylemekle beraber, Ebu Davud’un bu hadisi neden rivayet ettiğini şöyle yorumlamıştır: Bu bir haram kılma değil, denizin tehlikelerine dikkat çekmektir. Fırtınalı zamanlarda gemiye binmemeyi tavsiye etmektir. 2

El-Baverdî ise bu yorumlara şunu eklemiştir: “Dalgalı fırtınalı olduğu zamanlarda denize girenin ve gemiye binenin zimmeti, yani garantisi yoktur.” 3 demek istenmiştir.

Garantiden maksat, ya hayatta kalma garantisi, ya da eğer ölürse şehit olma garantisi olmamasıdır. Yani fırtına gelirse kurtulamaz. Fırtınaya tutulmuş gemide ölürse şehit sayılmaz. Çünkü fırtınayı ve dalgayı bile bile gemiye binerek kendini tehlikeye atmıştır.

Nitekim tehlike olmadığı zamanlarda gemiye binenlerin gemide ölmeleri halinde şehit sevabı alacakları bir diğer hadiste müjdelenmiştir. Yine Ebu Davud rivayet ediyor: Resulullah buyurdular ki: “Deniz tutması sebebiyle gemide kusan kimseye şehit sevabı verilir. Boğularak ölen kimseye iki şehit sevabı verilir.” 4

Hikmet Çıkaran İrfan

Demek ki gemiye binmek günah değilmiş... Resulullah (asm) gemiye binmeyi yasaklamamış! Ebu Davud’un böyle zayıf bir rivayeti zikretmesinde bir hikmet varmış! Eski âlimlerde edep vardı. Saygı vardı. Nezahet vardı. Nezaket vardı. Tevazu vardı. Hoyratlık yoktu.

Zayıf da olsa bir rivayetten ders çıkaran bir irfan vardı. Zayıf da olsa bir rivayette Peygamber hikmeti arayan bir tecessüs vardı. Tabir caizse, tekeden sütü çıkaran bir cehd ve gayret vardı. Elbette zayıf ve uydurma rivayetlere karşı bu günkü ulema-issû’dan daha fazla dikkatliydi. Ama öyle salla gitsin demiyorlardı. Arayınca da hikmet buluyorlardı.

Öyleyse söz Bediüzzaman’ın, “aklın hilâf-ı hakikat gördüğü bir hadisinkî inkârına kalkışma! Ya bir tefsiri, ya bir tevili, ya bir tabiri vardır de, ilişme!” 5

Bu günkü bilgimizle bakalım: Denizin altındaki katı kabuğun eriyik kayaç havuzunun üzerinde olduğunu, bu manto havuzunun okyanusal kabukta bulunduğunu, bu kabuğun altında çekirdeğe kadar yine ve daha kavurucu magma tabakaları bulunduğunu jeolojik incelemeler söylüyor. Demek, denizin altında yer kabuğu, yer kabuğunun altında volkanik ateş, ateşin altında kayaçlar ve daha altta magma denizi bulunduğu bugün anlaşılmıştır.

Dipnotlar:

1- Ebu Davud, Cihad, 9 (2489).

2- Bk. Avnu’l-Mabud, 7/120.

- 3- El-Irakî, Tahricu ahadisi'l-İhya, h.no: 1511.
- 4- Ebu Davud, Cihad 10, (2493).
- 5- Sözlür, s. 389.